

ቤት ጽሕፈት ጉዳያት መራኸቢ ብዙሐን ትግራይ (2022-006-FB-MR)

ጸማቾች ጉዳይ

እቲ ቦርድ ሓለዎ ነቲ Meta ነቲ ኣብ ኢትዮጵያ ዘሎ ግጭት ዘጋድድ ትሕዝቶ ንምውጋድ ዝገበሮ ውሳኔ ደጊፍዎ እዩ። እቲ ትሕዝቶ ነቲ ናይ Meta ዓመጽን ምንቕቓሕን ማሕበረሰብ መዐቀኒ ጥሒሱ እንትኸውን ነዚ ምውጋድ ድማ ምስቲ ናይቲ ኩባንያ ሓላፍነት ሰብአዊ መሰላት ዝስማዕማዕ እዩ። ብሓፈሽኡ ክርእ ኸሎ Meta ኣብ ግጭት ንሰብአዊ መሰላት ንምምላእ ዝያዳ ክሰርሕ ከም ዘለዎ ከምኡ ውን ነዚ ንምፍታሕ ፖሊሲታት ክነድፍ ከምዘለዎ እቲ ቦርድ ፈሊጡ ኣሎ።

ብዛዕባ እቲ ጉዳይ

ብ4 የካቲት 2022 Meta ኣብቲ ኣብ ኢትዮጵያ እናገደደ ዝኸይድ ዝነበረ ዓመጽ ሓይልታት ትግራይን መንግስትን ካብ ሕዳር 2020 ኣትሒዞም ዝዋግኡሉ ዘለዉ እዞን ብዛዕባ እቲ ኣብ Facebook ዝተለጠፈ ትሕዝቶ ዝገልጽ ጉዳይ ናብ ቦርድ ኣቕሪቡ እዩ።

እዚ ፖስት እዚ ኣብ ወግዓዊ ገጽ ቤት ጽሕፈት ጉዳያት መራኸቢ ብዙሐን ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ወጺኡ ልዕሊ 300,000 ግዜ ድማ ተራእዩ እዩ። እዚ ብዛዕባ እቲ ኣብ ልዕሊ ፌደራላዊ ሓይልታት ዝወረደ ጉድኣት ዝገልጽ ንሃገራዊ ሰራዊት ድማ ናብ “ጉጅለ ኣቢይ ኣሕመድ” ገጽ “ጠበንጃኡ ክመልስ” የተባብዕ። ኣቢይ ኣሕመድ ቀዳማይ ሚኒስትር ኢትዮጵያ እዩ። ብተወሳኺ ውን እቲ ፖስት ሓይልታት መንግስቲ ኢዶም ንክህቡ ይምሕጸኖም እንተ ኣበዩ ድማ ከምዝሞቱ ይገልጽ።

ተጠቀምቲ ሪፖርት ምስ ገበሬንን በቲ Meta ዘዳለዎ ኣውቶማቲካዊ ስርዓታት ምስ ተፈልጠን እቲ ትሕዝቶ ብኸልተ ተዛረብቲ ኣምሓርኛ ተመርመረ። እቲ ፖስት ንፖሊሲታት Meta ከም ዘይጥሕስ ወሰኑ ኣብ መድረኽ ድማ ኣደግዎ።

ኣብቲ ግዜ እቲ Meta ንኢትዮጵያ Integrity Product Operations Centre (IPOC) የተግብር ነይሩ። IPOCታት ኣብ ሓደገኛ ኹነታት ሚዛናዊ ምዃን ንምምሕያሽ Meta ዝጥቀሙሎም እዮም። ንኣጸር እዞን (መዓልቲታት ወይ ሰሙናት) ይሰርሑ ንመድረኽ Meta ንምቀጽጻርን ንዝኹነ ይኹን ማህሰይቲ ንምክትታልን ከኣ ክኢላታት ይእክቡ። ብIPOC ኣቢሉ እቲ ፖስት ናብቶም ክኢላታት ተለኣኸ፤ ነቲ ናይ Meta ዓመጽን ምንቕቓሕን ፖሊሲ ኸም ዝጠሓሰ ተፈልጠ፤ ድሕሪ ኸልተ መዓልቲ ድማ ተወገደ።

ቀንዲ ርኽበታት

እቲ ቦርድ ምስቲ Meta ነዚ ፖስት እዚ ካብ Facebook ንምውጋድ ዝገበሮ ውሳኔ ይስማዕማዕ እዩ።

እቲ ኣብ ኢትዮጵያ ዘሎ ግጭት ብዓሌታዊ ዓመጽን ብምጥሓስ ዓለም ለኻዊ ሕግን ተራእዩ። ኣብዚ ዓውዲ እዚ ንፕሮፋይልን ንገጽን ኣብ ግምት ብምእታው እቲ ፖስት ናብ ተወሳኺ ዓመጽ ከምርሕ ዝኸለለ ዝለዓለ ሰግኣት ኣሎ።

ከም ውጽኢት ናይዚ ድማ እቲ ቦርድ ነቲ ሓላፍነት ምውጋድ በቲ “ብርቱዕ ዓመጽ ክፍጽም ከም ዝደሊ ዝገልጽ መግለጺታት” ዝኸልኸል ናይ Meta ማሕበረሰብ መዐቀኒታት ዓመጽን ምንቕቓሕን ከም ዘድሊ ይሰማምዓሉ እዩ።

ምውጋድ ምስ ስነ ምግባራዊ ስርዓታት Meta እውን ይሰማዕማዕ እዩ፤ ነዚ ኹነታት እዚ ኣብ ግምት ብምእታው ስነ-ምግባራዊ ስርዓታት “ድሕንነት” ከምኡ ውን “ክብሪ” ኣብ ልዕሊ “ድምጺ” ሰፊኑ ኣሎ። እቲ ቦርድ ነዚ ፖስት እዚ ምውጋድ ምስቲ ናይ Meta ምሕላው ሰብኣዊ መሰላት ከም ዝሰማዕማዕን ኣብ ርእይቶ ብናጽነት ምግላጽ ብቐዕ ቀይድታት ከም ዝኹነን ፈሊጡ።

Meta እቲ መድረኽ ናይ ጽልኢ ዘረባን ግጭትን ዓመጽን ዘጋድዱን ንምዝርጋሕ የገልግል ከም ዝጸንሐ ካብ ጥንቲ ኣትሒዞ ይፈልጥ እዩ። እቲ ኩባንያ ኣብ ገሊኡ ግጭት ዝበዘሐ ዘባታት መጠኑ ዝሓለወ ትሕዝቶ ንምምሕያሽ ኣወንታዊ ስጉምትታት ወሲዱ እዩ። ብሓፈሽኡ ክርክሽ ስምዒት ግን Meta ኣብቲ ግጭት ዝበዘሐ ዘባታት ዓመጽ ወይ ምጥሓስ ዓለም ለኻዊ ሕጊ ንምልዕዓል ዝጥቀሙ መድረኽ ንምቕናስ ሚዛኑ ዝሓለወ ስርዓት ናይ ምቕም ሓላፍነት ሰብኣዊ መሰላት ከም ዘለዎ እቲ ቦርድ ፈሊጡ። ነዚ ሓላፍነት እዚ ንምፍጻም ዝያዳ ክሰርሕ ኣለዎ።

ንኣብነት Meta ኣብ ናይ ዕጡቓት ግጭታት መዕቀቢታት ዓመጽን ምንቕቓሕን ፖሊሲ ብኸመይ ከም ዝፍጽም እንታይ ካልእ ፖሊሲታት ከም ዘሎ ወይ ብኸመይ ከም ዝጥቀሙ እኹል ሓበሬታ ኣይህብን እዩ። ኣብዚ እዋን እዚ ኣብ ዘባ ግጭት ሚዛኑ ዝሓለወ ትሕዝቶ ምሓዝ ንሕድሕዱ ዘይሰማዕማዕ ምዃኑ ዝሕብር እዩ፤ ተዓዘብቲ ነቲ ኩባንያ ግጭት ሩሲያን ዩክሬይንን ንካልኣት ዝተፈለየ ኣተሓሕዞ ኸም ዘለዎ ገይሩ ኣሕሊፉ ብምባል ከሲሰሞ።

Meta ንሃብቲ ንምምቓል ዝመርሓ “ሓደገኛ” ሃገራት መዝገብ ከም ዘዳለዎ እኳ እንተ ገለጸ ነቲ ቦርድ ግን ፍትሓዊ ወይ ስሉጥነት ናይዚ መስርሕ እዚ ንምግምጋም እኹል ሓበሬታ ኣየቐረበን እዩ። እቲ IPOC ኣብዚ ጉዳይ እቲ ትሕዝቶ ከም ዝውገድ ገበረ። ይኹን እምበር ንኸልተ መዓልቲ ኣብቲ መድረኽ ጸኒሑ እዩ። እዚ ድማ እቲ ኣብ “ሓደገኛ” ኩነታት ዘሎ ስርዓትን IPOCታትን ነቲ ግጭት ንምፍታሕ እኹላት ከም ዘይከቡ ዝሕብር እዩ። ብመሰረት ሜታ IPOC “ንነዊሕ ዓመታት ንዝቐጽል ግጭት ንምፍታሕ ቀጻልን ኣተኣማማንን ፍታሕ ዝኸውን ኣይመስልን ዘሎ።” እቲ ቦርድ Meta ብዝሓሸ መስርሕ ኢንቨስት ክገብር ከም ዘድልዮ ፈሊጡ እዩ።

ውሳኔ ቦርድ ሓለዎ

እቲ ቦርድ ሓለዎ Meta ነቲ ፖስት ንምውጋድ ዝገበሮ ውሳኔ ይድግፎ እዩ።

እቲ ቦርድ ነዚ ዝስዕብ ሓሳባት እውን ሂቡ ኣሎ፡

- Meta ብዛዕባ እቲ ኣብ ማእኸል ግልጽነት ዘሎ ናይ ቅልውላው ፖሊሲ ፕሮቶኮል ሓበሬታ ክሓትም ኣለዎ።
- Meta ነቲ ንንውሕ ዝበለ ግዜ ግጭት ዘሎ ትሕዝቶ ንምምርማርን ምላሽ ንምሃብን ዘድሊ ክእለትን ዓቕምን ምትሕብባርን ዝህብ ቀጻሊ ውሽጣዊ መስርሕ ምቕም ክሳዕ ክንደይ ኣድላዩ ምዃኑ ክግምግም ኣለዎ።

*ጽማቕ ሓሳባት እቲ ጉዳይ ሓፈሻዊ ትሕዝቶ ኣለዎ ቅድሚኡ ተራእዩ ዘይፈልጥ ዋጋ እውን የብሉን።

ምሉእ ናይ ጉዳይ ውሳኔ

1. ጽማቕ ውሳኔ

እቲ ቦርድ ሓለዎ ነቲ Meta ንማሕበረሰብ ዓመጽን ምንቕቓሕን ብምጥሓሳ ነቲ ትሕዝቶ ካብ Facebook ንምውጻእ ዝገበሮ ውሳኔ ይድግፎ እዩ። እቲ ቦርድ ነቲ ኣብዚ ጉዳይ እዚ ዘሎ ትሕዝቶ ምውጻድ ምስቲ Meta ኣብ ዕጡቕ ውግእ ዘለዎ ሓላፍነት ሰብኣዊ መሰላት ዝስማዕማዕ ምዃኑ ፈሊጡ እዩ። ብተወሳኺ ውን Meta ነቲ ዓመጽ ንምልዕዓል ወይ ዓለም ለኻዊ ሰብኣዊ መሰላትን ሰብኣዊ ሕግታትን ንምጥሓስ ዝጥቀሙሉ መድረኽ ዘስዕቦ ሓደጋታት ንምቅላል ኣብ ናይ ግጭት ዘባታት ዘሎ ትሕዝቶ ሚዛኑ ዝሓለወ ስርዓት ናይ ምቕም ሓላፍነት ከም ዘለዎ እቲ ቦርድ ፈሊጡ እዩ። እቲ ቦርድ Meta ምስቲ ኣብዚ መዳይ እዚ ዝያዳ ትግሃት ዘለዎ ሰብኣዊ መሰላት ንምፍጻም ዘለዎ ሓላፍነት ንምፍጻም ዝግለመ ኩሉ ስጉምታታት ክውሰድ ከም ዘድሊ እንደገና ይገልፅ።

2. መግለጺ ጉዳይን ድሕረ-ባይታን

ብ4 የካቲት 2022 Meta ብዛዕባ እቲ ብ5 ሕዳር 2021 ኣብ Facebook ዝተለጠፈ ትሕዝቶ ዝገልጽ ጉዳይ ናብ ቦርድ ኣቕሪቡ። እቲ ትሕዝቶ ኣብ ቤት ጽሕፈት ጉዳይት መራኽቢ ብዙሓን ትግራይ ኣብ ዝርከብ ገጽ ተለጢፉ ኣሎ፣ እዚ ድማ ወግዓዊ ገጽ ቤት ጽሕፈት ጉዳይት መራኽቢ ብዙሓን ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ (Tigray Regional State Communication Affairs Bureau) (TCAB) ምዃኑ ይገልጽ። እቲ ትሕዝቶ በቲ ወግዓዊ ናይ ፈደራላዊ መንግስቲ ናይ ስራሕ ቋንቋ ዝኾነ ኣምሓርኛ ተጻሒፉ ነበረ። TCAB ኣብ ውሽጢ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝርከብ ሚኒስትሪ እዩ። ካብ ሕዳር 2020 ኣትሒዙ ህዝባዊ ወያኔ ሓርነት ትግራይን (ህወሓት) ፌደራላዊ ደምክራሲያዊት ሪፓብሊክ ኢትዮጵያን (“ፌደራላዊ መንግስቲ”) ኣብ ናይ ዕጡቕ ውግእ ተጻሚዶም ኣለዉ። ህወሓት ኣብ ትግራይ ዝገዝእ ዘሎ ፓርቲ ክኸውን ከሎ ሓይልታት ምክልኻል ትግራይ ድማ ዕጡቕ ክንፊ ህወሓት እዩ።

እቲ ፖስት ብዛዕባ እቶም ኣብ ትሕቲ መሪሕነት ቀዳማይ ሚኒስትር ኣቢይ ኣሕመድ ዘለዉ ፌደራላዊ ሓይልታት ምስ ዕጡቕ ሓይሊ ህወሓት ኣብ ዝነበረ ግጭት ኣብ ልዕሊኦም ዝወረደ ጉድኣት ይገልጽ። እቲ ፖስት ንሃገራዊ ሰራዊት ነቶም ዝጉድኦም ሰባት ንምክሓስ “ጠበንጃኡ ናብ ጉጅለ ፋሺስት ኣቢይ ኣሕመድ ንክመልስ” የተባብዖ። እቶም ዕጡቓት ሰራዊት ህይወቶም ከድሕኑ እንተ ደልዮም ንህወሓት ኢዶም ክህቡ ይምሕጸኖም፣ ብተወሳኺ እውን: “እንተ ኣብዩ፣ ውዲሉ ሓዲሩ መወዳእታ ዕጫ ሰራዊት ሞት ከም ዝኸውን ኩሉ ሰብ ክፈልጥ ኣለዎ።”

ፌደራላዊ መንግስቲ ነቲ ምርጫ 2020 ለበዳ ኮሮና ቫይረስ ምክንያት ብምግባር ምስ ኣናውሖ ኣብ መንጎ ፌደራላዊ መንግስትን ህወሓትን ዝነበረ ወጥሪ ኣብ ዝለዓለ ጠርዙ በጽሖ። መራሕቲ ተቓዋምቲ ንቕዳማይ ሚኒስትር ነቲ ለበዳ ናይ ስልጣን ግዜኡ ንምስፋሕ ከም መመኸነይታ ገይሩ ከም ዝተጠቐሙሉ ከሰስዖ። ፌደራላዊ መንግስቲ ምልክታ እኳ እንተ ኣወጀ፣ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣብቲ ክልል ምርጫ ክገብር ቀጸለ ኣብኡ ድማ ህወሓት ጸብላላይ ኮይኑ ተዓወተ።

ቀዳማይ ሚኒስትር ኣቢይ ኣሕመድ ኣብ ሕዳር 2020 ኣብ ትግራይ ኣብ ዝርከብ ፌደራላዊ ሰራዊት ዝወረደ መጥቓዕቲ መልሲ ንምሃብ ኣንጻር ሓይልታት ትግራይ ወተሃደራዊ መጥቓዕቲ ንክኸፈት ኣወጀ። ፌደራላዊ ሓይልታት ነታ ርእሲ ከተማ ትግራይ ዝኾነት መቐለ ንምሓዝ ጸቕጢ ገይሮም እዮም። ንሸምንተ ወርሒ ምስ ተዋግኡ ፌደራላዊ ሓይልታት ከኡ ደገፍቶም ካብ መቐለ ስሒቦም ህወሓት ድማ እንደገና ተቐጻጸረ። ኣብ ግንቦት 2021 ፌደራላዊ መንግስቲ ንህወሓት ማሕበር ግብረ-ሽበራ ኢሉ ሰይምዎ።

ብ2 ሕዳር 2021 እቲ ትሕዝቶ ቐድሚ ምቕራቡ ሓደት መዓልትታት አቐዲሙ ህወሓት ንገሊኡ ኸፋላት አምሓራን ዓፋርን ካብ ትግራይ ሓሊፉ ምስ ተቐጻጸር እቲ ቀዳማይ ሚኒስትር ኣብ ምልእቲ እታ ሃገር ህጹጽ ኮነታት [አዊጁ](#)። ህወሓት ናብታ ርእሲ ኸተማ ዝኸነት ኣዲስ ኣበባ መንገዱ ምስ ገበረ ፈደራላዊ መንግስቲ ንዜጋታት አጽዋር ከልዕሉ [ጸውዒት አቕረቡሎም](#)። ኣብታ እቲ ትሕዝቶ ዝተለጠፈላ መዓልቲ ብ5 ሕዳር ንህወሓት ሓዊስካ ትሸዓተ ተቓዋምቲ ጉጅለታት ኣብ ፈደራላዊ መንግስቲ ጸቕጢ ንምግባርን ንቐዳማይ ሚኒስትር ካብ ስልጣኑ ንምእላይን ኪዳን አቕሙ።

TCAB ዝበሃል ገጽ ኣስታት 260,000 ሰዓብቲ ኣለዎ ንህዝቢ ክፍቲ ኮይኑ ድማ ተዳልዩ፣ እዚ ኸኣ ዝኸነ ይኹን Facebook ዝጥቀም ሰብ ክርእዮ ይኸእል እዩ። እቲ ገጽ ወይ ፕሮፋይል ሓደ ሰብ ወይ ሓደ ኣካል ብሓቂ ኸም ዘሎ ዘረጋግጽ ሰማያዊ ባጅ እዩ ዘረጋግጽ። እቲ ትሕዝቶ ልዕሊ 300,000 ሳዕ ተራእዩ ካብ 1,000 ዝውሕድ ግዜ ድማ ተባጺሑ እዩ።

ካብ 5 ሕዳር ኣትሒዙ እቲ ትሕዝቶ ዓመጽን ምንቕቓሕን ሓደገኛታት ውልቀ-ሰባትን ውድባትን ከምኡውን ናይ ጽልኢ ዘረባ ፖሊሲታት ብምጥሓሱ 10 ተጠቀምቲ ሪፖርት ገበሩ። ብተወሳኺ ውን እቲ Meta ዘዳለዎ ኣውቶማቲክ መሳርሒታት ነቲ ትሕዝቶ ክጥሕስ ከም ዝኸእል ብምግላጽ ንኸምርምር ለኣኹ። Meta ክልቲአም ተዛረብቲ ኣምሓርኛ ዝኸኑ ኸልተ ሰብአዊ መጽናዕቲ ድሕሪ ምግባሩ እቲ ትሕዝቶ ንፖሊሲታቱ ኸም ዘይጥሕስን ካብ መድረኽ ከም ዘየልግሱን ወሰነ።

ብ4 ሕዳር እቲ ትሕዝቶ ቐድሚ ምቕራቡ ሓደ መዓልቲ አቐዲሙ Meta ነቲ ኣብ ኢትዮጵያ ብቕልጡፍ ዝርአ ዘሎ ኹነታት ንምቀጻጸርን ምላሽ ንምሃብን [አኪቡ](#) ነዚ Integrity Product Operations Center (IPOC) ዝበሃል ንጽህና ዝምልከት ማእኸል። ብመሰረት Meta IPOC ኣብ ውሽጢ እቲ ኩባንያ ንኣጸር እዋን ተኣኪቡ ነቲ ኣብ መድረኽ Mእታ ከውሕዝ ዝኸእል ማህሰይቲ ንምቀጻጸርን ንምክትታልን ዝዓለመ ናይ ክኢላታት ጉጅለ እዩ። ብ IPOC ኣቢሉ እቲ ትሕዝቶ ብናይ ፖሊሲታትን ኣርእስትታትን ክኢላታት ተወሳኺ ድግማ ንምግባር እናቐጸለ ኸደ። ደድሕሪ እዚ ድግማ እዚ Meta እቲ ትሕዝቶ ነቲ “ብርቱዕ ዓመጽ ንኸፍጸም ዝብል መግለጺ።” ዝኸልከል ፖሊሲ ዓመጽን ምንቕቓሕን ከም ዝጠሓሰ ወሰነ እቲ ትሕዝቶ ቐድሚ ምውጋዱ ንኸልተ መዓልቲ ዝኸውን ኣብቲ መድረኽ ጸንሐ።

እቲ ውግእ ኣብ ሕዳር 2020 ካብ ዝጅምር ኣትሒዙ ኮሎም እዮም ኣብቲ ውግእ ዝሳተፉ ሰባት ዓለም ለኻዊ ሰብአዊ መሰላትን ሰብአዊ ሕግን ከም ዝጠሓሱ ዝገልጽ ዘተኣማምኑ ሪፖርትታት ይረኣዩ እዮም። [ብዛዕባ እቲ ሪፖርት](#) ማለት ኣብ ኢትዮጵያ ዝርከብ ኮሚሽን ሰብአዊ መሰላትን ቤት ጽሕፈት ላዕለዋይ ኮሚሽን ሰብአዊ መሰላት ውድብ ሕቡራት ሃገራትን ዝተገበረ ሓባራዊ ምርመራ ዝገልጽ ጸብጸብ ስቓይን ካልእ ዓይነት ጭካኔ ዝመልኦ፣ ኢሰብአዊ፣ ወይ ሕሱር ኣተሓሕዳን፣ ሰላማውያን ሰባትን ወተሃደራትን ካብ ቤት ፍርዲ ወጻኢ ኸም ዝቐተሉ፣ ጭውያ ኸም ዝወርዶም፣ ኣገዲድካ ኸም ዝጠፍኡ፣ ከምኡውን ጸታውን ጸታ ተንከፍን ዓመጽ፣ ከም ዝተፈጸመ ዝገልጽ ሰነድ ረኺቡ እዩ፣ ገለ ኻብቲ ዓለም ለኻዊ ገበናት (ነዚ ውን ርኣ [ናይ ኢትዮጵያ ምርምር ሰላም](#))። እታ ሓባራዊ ጉጅለ መርማሪት ኣብቲ ውግእ ብቐጥታ ዘይተኻፈሉ ሰባት ብኸልቲኡ ወገን ከም ዝተቐተሉ ፈለጠት። እዚ ድማ ኣብ ዓሌትን ሕን ምፍዳይን ዝተመርኩሰ ቐትለት ዘጠቓልል እዩ። ፈደራላዊ ሓይልታት ኮኑ ሓይልታት ትግራይ “ኣብ ልዕሊ ሰላማውያን ሰባት ስቓይን ግፍዕን ፈጺሞም ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታታት ትግራይ፣ እንተላይ ኣብ ወተሃደራዊ መዓስከራት፣ ማእሰርቲ ኣባይቲ

ግዳያት፣ ከምሁራን ምስጢራውን ዘይፍለጥን ቦታታት ንዝነበሩ ተዋጋኢቲ ማረኸዎም።” ምስ ህወሓት ዝተሓሳበሩ ውልቀ-ሰባት ብሓይሊ ጠፍኡ ወይ ብሃውራ ተአሰሩ ኣንስቲ እቶም ዝጠፍኡ ወይ ዝተአሰሩ ሰብኡት ድማ ብፌዴራላዊ ሰራዊት ጸታዊ ዓመጽ በጽሐን። ብተመሳሳሊ ኣንስቲ ኣባላት ፈደራላዊ ሰራዊት ብተዋጋኢቲ ትግራይ ጸታዊ መጥቓዕቲ ወሪድውን ወይ ተዓሚጸን እየን። ብዙሓት ሰባት ብዓዋሉ ይዕመጹ ነበሩ። ፈደራላዊ ዕጡቓት ሰራዊት ኣብቲ ግጭት ዝበዘሉ ኸባቢታት ናይ ግብረ-ሰናይ ረድኤት ምርካብ ኣበዩ። ካልኣት ዕጡቓት ጉጅለታት ኩኩ ሚሊሽያታት እውን ኣብዚ ግደ እዚ ተኸፊሎም ኢዮም። ኤርትራ ድማ ኣብቲ ውግእ ንሃገራዊ ሰራዊት ኢትዮጵያ ደጊፋቶ እያ። እቲ ሓባራዊ መርመራ ነቲ ኻብ 3 ሕዳር 2020 ከሳይ 28 ሰነ 2021 ዝተፈጸመ ፍጻሜታት ዝሸፍን እኳ እንተ ኹነ እቲ ርኽቦታት ግን ብዛዕባ እዚ ጉዳይ እዚን ብዛዕባ እቲ ጸኒሑ ኣብ ሕዳር 2021 ህወሓት ካብ ትግራይ ወጻኢ ኸሊ ምስ ሓዘ ኣብ ውግእ ዝተረከዩ ዕቤትን ኣገዳሲ ትሕዝቶን ኣለዎ።

3. ስልጣንን ስፍሓትን ቦርድ ሓለዎ

እቲ ቦርድ ነቲ Meta ኸምርምሮ ዝሓሰበ ውሳኔታት ናይ ምምርምር ስልጣን ኣለዎ (ቻርተር ዓንቀጽ 2፣ ክፍሊ 1፣ ውሽጣዊ ሕገ ዓንቀጽ 2፣ ክፍሊ 2.1.1)። እቲ ቦርድ ንውሳኔ Meta (ቻርተር ዓንቀጽ 3፣ ክፍሊ 5) ክድግፎ ወይ ክፍርሶ ይኸእል እዩ፣ እዚ ውሳኔ እዚ ድማ ኣብቲ ኩባንያ (ቻርተር ዓንቀጽ 4) ቀያዲ እዩ። Meta ነቲ ውሳኔኡ ምስ ተመሳሳሊ ትሕዝቶ (ቻርተር ዓንቀጽ 4) ብዝተሓሓዘ ኣብ ግብሪ ምውጻል ከሳይ ከንደይ ውጽኢታዊ ምዃኑ እውን ክግምግም ኣለዎ። እቲ ቦርድ ዝገብሮ ውሳኔታት ነቲ Meta መልሲ ኸህበሉ ዘለዎ ቀያዲ ዘይኩነ ርእይቶታት ዝሓዘ ናይ ፖሊሲ ምኽሪ ሓሳባት ዘጠቓልል ክኸውን ይኸእል እዩ (ቻርተር ዓንቀጽ 3፣ ክፍሊ 4፣ ዓንቀጽ 4)።

4. ምንጭታት ስልጣን

እቲ ቦርድ ሓለዎ ነዞም ዝስዕቡ ምንጭታት ስልጣን ኣብ ግምት ኣእቲዎም፡

1. ውሳኔታት ቦርድ ሓለዎ

እቲ ቦርድ ሓለዎ ኣቐዲሙ ዝገበሮ ኣዝዩ ኣገዳሲ ውሳኔታት እዚ ዝስዕብ እዩ፡

- “Alleged crimes in Raya Kobo” (“ኣብ ራያ ቆቦ ዝተፈጸመ ገበን”) [[ውሳኔ ጉዳይ 2021-014-FB-UA](#)]: እቲ ቦርድ ናይ ማሕበረሰብ መዐቀቲታት Facebook ክረጋገጽ ዘይከኣል ወረታት ኣብ ውግእን ዓመጺ ዝመልኦ ግጭትን ንህይወትን ድሕንነትን ሰባት ዝለዓለ ሓደጋ ከም ዘስዕብ ከንጸባርቕ ሓሳብ ኣቕረቡ። ብተወሳኺ ውን Meta ነቲ መድረኽ ምጥቓም ነቲ ኣብ ኢትዮጵያ ዘሎ ናይ ዓመጺ ሓደጋ ብኸመይ ከም ዘጋድዶ ግቡእ ትግሃት ዝመልኦ ገምጋም ሰብኣዊ መሰላት ክህብ ሓሳብ ኣቕረቡ።
- “እቲ ናይ ቀደም ፕረዚደንት ትራምፕ ዝገበሮ እገዳ” [[ውሳኔ ጉዳይ 2021-001-FB-FBR](#)]: እቲ ቦርድ Meta ንቕጥባዊ ኹነታት ዝኸውን ፖሊሲ ከማዕብልን ከሕትምን ሓሳብ ኣቕረቡ። ብተወሳኺ ውን እቲ ቦርድ ነቲ ብቐዓት ሰበ ስልጣንን ናይ ተሓታትነት መሳርሒታትን ዝፈጸመዎ ኸቢድ ጥሕሰት ዓለም ለኻዊ ገበን፣ ሰብኣዊ

መሰላትን ሰብአዊ ሕግን ግብረ-ሰናይን ኣብ ምምርማርን ኣብ ምኽሳስን ክሕግዝ ዝኸለል ሓበሬታ ክእኩብ፣ ክዕቅብ፣ ክምኡ ውን ኣድላይ ኣብ ዝኸነሉ እዋን ሓበሬታ ከካፍል ከም ዘለዎ ሓሳብ ኣቕረብ።

- “Sudan graphic video case” (“ጉዳይ ስእላዊ ቪዲዮ ሱዳን”) [[ውሳኔ ጉዳይ 2022-002-FB-MR](#)]: እቲ ቦርድ ኣብቲ Meta ንቑጣባዊ ኹነታት መልሲ ንምሃብ ፖሊሲ ከማዕብልን ክሕትምን ዘቕረበሉ “ናይ ቀደም ፕረዚደንት ትራምፕ ንጥፊታቱ ዘቋርጽ ዝነበረ” ጉዳይ ከም ብሓድሽ ሓሳብ ሃብ “እቲ ስርዓታዊ መስርሕ ነቲ ኣንጠልጢሉ ዘሎ ጉድኣት ክግግዩ ወይ ክወግዱ ኣብ ዘይክእለሉ ቦታታት።”

II. ናይ Meta ትሕዝቶ ፖሊሲታት:

ናይ ማሕበረሰብ መዐቀኒታት Facebook:

ኣብ ትሕቲ [ዓመጻን ምንቕቓሕን](#) ፖሊሲ Meta “ከቢድ ዓመጻ ዘለዓዕል ወይ ዘቀላጥፍ” ዝኸነ ይኹን ትሕዝቶ ከውግድ ምዃኑ ገሊጹ። እቲ ፖሊሲ ነቲ “ናብ ሞት ክመርሕ ዝኸለል ምፍርራሕ (ከምኡ ውን ካልእ ዓይነት ብርቱዕ ዓመጻ) ይኸልክል እዩ ...ንሰባት ወይ ንቦታታት ምጥቃዕ።” እዚ “ከቢድ ዓመጻ ንምፍጻም ዝብሉ ሓሳባት” እውን ይኸልክል እዩ።

III. ስነ ምግባራዊ ስርዓታት Meta:

Meta ዘለዎ ስነ ምግባራዊ ስርዓታት ኣብ መእተዊ ናይ ማሕበረሰብ መዐቀኒታት Facebook ተገሊጹ ኣሎ። ስነ ምግባራዊ ስርዓት “ድምጺ” ድማ “ቕንዲ” ተባሂሉ ተገሊጹ ኣሎ።

ዕላማ ናይ ማሕበረሰብ መዐቀኒታትና ወትሩ መግለጺ ዝህብን ንሰባት ድምጺ ዝህብን ቦታ ምፍጣር እዩ። [[ንሕና ንደሊ](#)] ሰባት ዋላ እውን ገሊጹም ዘይሰማምዑሉ ወይ ዝቃወምዎ እንተ ኹኑ ብዛዕባ እቲ ዘገድሶም ጉዳያት ብግልጺ ንክሃረቡ እዩ።

Meta ንኣርባዕተ ኻልኣት ስነ ምግባራዊ ስርዓታት ኣብ ምግልጋል ን “ድምጺ” ደረት ይገብረሉ እዩ ካብዚኣቶም እቶም ክልተ ኣብዚ ጠቐምቲ እዮም:

“ድሕንነት”: ነቲ ንኣካላዊ ድሕንነት ሰባት ኣብ ሓዲጋ ክእቱ ዝኸለል ትሕዝቶ ነወግዶ ኢና።

“ክብሪ”: ሰባት ንኻልኣት ክሸግሩ ወይ ክዋርዱ ዘይከኑን ንኸብሪ ኻልኣት ክኸብሩ ኢና ንጽብ።

IV. ዓለም ለኻዊ መዐቀኒታት ሰብአዊ መሰላት

እቲ ብ2011 ብቤት ምኽሪ ሰብአዊ መሰላት ውድብ ሕቡራት ሃገራት ዝተደገፈ ብዛዕባ ንግድን ሰብአዊ መሰላትን ማለት ውን UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) ዝገልጽ መምርሒ ዝህብ ስርዓታት ውድብ ሕቡራት ሃገራት ነቲ ናይ ብሕቲ ትካላት ንሰብአዊ መሰላት ዝምልከት ሓላፍነታት ብፍታው መሰረት ኣንቢሩ እዩ። ብ2021 Meta [ነቲ ናይ ኩባንያ ሰብአዊ መሰላት ፖሊሲ](#) ኣፍለጠ ኣብኡ ድማ ብመሰረት UNGPs ምስ

ውድብ ሕቡራት ሃገራት ብምስምዕማዕ ንሰብአዊ መሰላት ንምክባር ቁራጽነት ከም ዝገበረ ኣረጋገጸ። እቲ ዘገርም ድማ UNGPs ኣብተን ግጭት ዘለወን ትካላት ከቢድ ሓላፍነት እዩ ዝጽዕነለን (“ንግዲ፣ ሰብአዊ መሰላትን ብግጭት ዝተጎድኦ ክልላትን፣ ናብ ዝገደደ ስጉምቲ” [A/75/212](#))። እቲ ቦርድ ብዛዕባ እቲ Meta ኣብዚ ጉዳይ እዚ ዘለዎ ሰብአዊ መሰላት ዝገበሮ መጽናዕቲ በዚ ዝስዕብ መዐቀኒታት ሰብአዊ መሰላት ተሓቢሩ እዩ፡

- ሓሳብ ብናጽነት ናይ ምግላጽ መሰል: ዓንቀጽ 19, International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), ሓፈሻዊ ርእይቶ ቁ. 34, ኮሚቴ ሰብአዊ መሰላት, 2011; ናይ UN ብዛዕባ ናጽነት ርእይቶን ሓሳብን ዝገልጽ ፍሉይ ሪፖርተር, ጸብጻባት: [A/HRC/38/35](#) (2018) ከምኡውን [A/73/348](#) (2018)።
- ብህይወት ናይ ምንባር መሰል: ዓንቀጽ 6፣ ICCPR፣ ሓፈሻዊ ርእይቶ ቁ. 36፣ ኮሚቴ ሰብአዊ መሰላት (2018)።
- ስቓይ ወይ ጭካነ ዝመልኦ፣ ኢሰብአዊ፣ ወይ ሕሱር መቐጻጸቲ ናይ ዘይምቐጻጸዕ መሰል: ዓንቀጽ 7፣ ICCPR።
- መሰል ድሕንነት ሰብ: ዓንቀጽ 9፣ ፓራ. 1፣ ICCPR።

5. ዝተዋሃበ ሓሳባት ተጠቓሚ

Meta ምስ ኣመሓላለፊን እቲ ቦርድ ነቲ ጉዳይ ክቕበሎ ምስ ወሰነን እቲ ተጠቓሚ ብዛዕባ እቲ ቦርድ ዝገበሮ ድግማ ዝገልጽ መልእኽቲ ለኣኸሎም ነቲ ቦርድ መግለጺ ንኸህቡ ድማ ኣጋጣሚ ሃበም። እቲ ተጠቓሚ መግለጺ ኣይሃበን።

6. Meta ዘቕረበም ሓሳባት

Meta ነቲ ጉዳይ ናብ ቦርድ ኣብ ዘቕረበሉ እዋን እቲ ብዛዕባ ትሕዝቶኡ ዝተገበረ ውሳኔ ኣጸጋሚ ምዃኑ ገለጸ ከመይሲ እቲ ውሳኔ ነቲ “ዜና ክግበረሉ ዝግባእ ወግዓዊ ናይ መንግስቲ ዝርርብ” ምውጋድ ዘጠቓልል እዩ እንተኾነ ግን ቀጻሊ ግጭት ክለዓል ከሎ ዓመጽ ክለዓዕል ይኸእል እዩ። Meta ከም ዝገለጸ እቲ ገንዘብ ነቲ ኣካላዊ ጉድኣት ከስዕብ ዝኸእል ትሕዝቶ ስለ ዘይምልከቶ ነቲ ኣብ ዜና ዝወሃብ እቶት ክወሃብ ኣይሓሰበን።

ካብ መወዳእታ 2020 ኣትሒዙ Meta ንኢትዮጵያ ኸም ሓንቲ ኹብተን ኣብ ሓደጋ ዝኣተዋ 1ይ ደረጃ ዘለዋ ሃገራት ገይሩ ኸም ዝርእያ ገለጸ። Meta ኸም ዝገለጸ ንሃገራት ኣብ ሓደጋ ኸም ዝኣተዋ ምምዳብ ሓደ ኹብቲ ኣብ ፍርያት ዝግበር ወፍሪ ኣብ ነዊሕ እዋን ቀዳምነት ንምሃብ ዝገበሮ መስርሕ እዩ። ንኣብነት Meta ነቲ ኣብ ኢትዮጵያ ኣሰፋሕፊሑ ዘሎ ሓደጋ ኣብ ግምት ብምእታው ነቲ (ናይ ማሕበረሰብ መዐቀኒታት ክጥሕስ ከም ዝኸእል ብኡንብኡ ንምርግጋጽ ዝሰልጠነ ናይ ቋንቋ ኸፍልታት ናይ ማሸናፊ ትምህርቲ መሳርሒታት) ኣብ ኣምሓርኛን ኣሮሞን ኣማዕበለ፣ እዚ ድማ ክልተ ኹብቲ

አብ ኢትዮጵያ ብብዝሒ ዝዘውተር ቋንቋታት እዩ። ብመሰረት እቲ ኩባንያ አብ ጥቅምቲ 2020 ናይ መጀመርታ ኸፍሊ አምሓርኛን አሮሞን ተጀመረ። አብ ሰነ 2021 Meta ነቲ አብ አምሓርኛን አሮሞን (ናይ ጽልኢ ዘረባ፣ ዓመጽ ንምንቕቓሕ፣ ከምኡ ውን ንፖሊሲታት ምድንዳንን ምሽጋርን ዝምልከት ትሕዝቶ ንምልላይ ዝሰልጠነ ናይ ማሸናፊ ትምህርቲ መሳርሒታት) ተባሂሉ ዝጽውዖ “ጽልኢ ዝመልኦ ዘረባ” ዝብል ኣርእስቲ ኣውጽኦ። ብተወሳኺ ውን እቲ ግጭት እናገደደ ምስ ከደ እቲ ኩባንያ ብ4 ሕዳር 2021 ንኢትዮጵያ IPOC ኣቕሚሙ እዩ። IPOCታት መብዛሕትኡ ግዜ ንዝተወሰነ መዓልታት ወይ ሰሙናት እዮም ዝሰርሑ። IPOC ንኸም ገሊኡ ምርጫታት ዝኣመሰለ መደባት ዝተገበረሉ ፍጻመታት ወይ ድማ ነቲ ሓደገኛ ዝኸነ ዘይተሓሰበ ፍጻመታት ንምምላስ እዩ ዝእከብ። ዝኸነ ይኸን ናይ Meta ሰራሕተኛ IPOC ክሓትት ይኸእል እዩ። እዚ ሕቶ እዚ ቦቶም ተወከልቲ ጉጅለታት ኣፕሪል 2021፣ ፖሊሲ፣ ከምኡውን ፍርያት ዝርከቡዎም አብ ውሽጢ እቲ ኩባንያ ዝርከቡ ብብዙሕ ደረጃ ዝተዋፈሩ ጉጅለታት ተመርገዮ እዩ። ነቲ አብ መድረኽ ዘሎ ትሕዝቶ አብ ምቀጽጻር እናወሰኸ ዝኸይድ ምትሕብባርን ሓሳብ ንሓሳብ ምልውዋጥን ከም ዝህልወካ ብምግባር ዝተፈላለዩ ደረጃታት IPOC ኣሎ። እቲ አብ ሕዳር 2021 ንኢትዮጵያ ዝተኣከበ IPOC ደረጃ 3 እዩ ነይሩ፣ እዚ ድማ “አብ ውሽጢ Meta እቲ ዝዓበየ ደረጃ ምትሕብባርን መራኸብን ዘጠቓልል እዩ።” ከምቲ Meta ዝገለጸ IPOCታት “ናይ ሓጺር እዋን ፍታሕ” ማለት ውን “ንብዙሕ ጉዳያት ንምርዳእን አብ ቅልውላው ወይ አብ ሓደገኛ ኹነታት ብኸመይ ከም ዝፈትሖን ዝሕብር እዩ። ነቲ ንነዊሕ ዓመታት ዝጸንሕ ግጭት ንምፍታሕ ኣተኣማማን ነባርን ፍታሕ ንምርካብ ተባሂሉ ኣይኮነን ተዳልዩ።”

Meta ነቲ አብ ሞንጎ ናይ ምግላጽ ናጽነት ምዕቋብን ናይ ዓሌት ግጭት ስግኣት ምንካይን ዘሎ ውጥረት ንምፍታሕ ዝርዝር ናይቲ ግጭት ተጠንቂቕካ ምምርጫ ዝሓትት ሓሳብ ንምድጋፍ ነቲ ቦርድ አብ ጉዳይ “Alleged crimes in Raya Kobo” (“አብ ራያ ቆቦ ዝተፈጸመ ገበን”) ዝገበሮ ትንተና ጠቐሰ። Meta ነቲ ብኸሉ ሸነኽ እቲ ውግእ ዝተፈጸመ ግፍዒ እውን ኣስተብሂልሉ እዩ። Meta ንባህርይ ናይቲ ስግኣት ጽልዋ ናይቲ ተዛራባይ ከምኡ ውን እቲ ትሕዝቶ አብ ዝተቐመጠሉ እዋን አብ ኢትዮጵያ ብቐልጡፍ እናወሰኸ ዝኸይድ ዘሎ ኹነታት አብ ግምት ብምእታው ስነ ምግባራዊ ስርዓት “ድሕንነት” ካብ ካልእ ረጃቢታት ከም ዝበልጽ ከምኡ ውን እቲ ትሕዝቶ ነቶም አብ ኢትዮጵያ ዝርከቡ ውልቀ ሰባት ብዛዕባ መጻኢ ዓመጽ ከጠንቅቆም ዝኸእል እኳ እንተኹነ ነቲ ሓላፍነት አብ መድረኽ ካብ ምሕዳግ ብምውጋድ ዝሓሸ ምዃኑ ነቲ ቦርድ ነገረ።

እቲ ቦርድ ንMeta 20 ሕቶታት ሓተቶ። Meta ን14 ሕቶታት ምሉእ ብምሉእ ንሸዱሽተ ሕቶታት ድማ ብኸፊል መለሰሉ። እቶም ከፊላዊ መልስታት ምስቲ እቲ ኩባንያ አብ ኩነታት ዕጥቃዊ ግጭት ትሕዝቶ ምትእሳር ዝምልከት ኣቀራርባ፣ ንጥሕሰት ፖሊሲታት ትሕዝቶ ናይ ሕሳብ ገደብ ምግባርን መስርሕ መስቀላዊ ምፍታሽን ዝተኣሳሰሩ እዮም።

7. ህዝባዊ ርእይቶታት

እቲ ቦርድ ሓለዋ ምስዚ ጉዳይ ዝተኣሳሰር ሸውዓተ ህዝባዊ ርእይቶታት ተቐቢሉ አብ ግምት ኣእትዩ። ሓደ ካብቲ ዝተወሃበ ሓሳባት ካብ እስያ ፓሲፊክን ኦሴኣናን ዝተለኣኸ እዩ፣ ሰለስተ ካብ ኣውሮፓ እቲ ሓደ ኻብተን ኣብ ትሕቲ ሰሃራ ዘለዋ ሃገራት ኣፍሪካ ከልተ ኸኣ ካብ ሕቡራት መንግስታትን ካናዳን ዝተለኣኸ እዩ።

እቲ ዝቐረበ ሓሳባት ነዚ ዝስዕብ ኣርእስቲታት ዝሸፍን እዩ፡ Meta ኣብ ዝተፈላለየ ዕጡቓት ግጭታት ዘለዎ ኣቀራርባ ንሕድሕዱ ዘይሰማዕማዕ እዩ፤ ኣብ እዋን ናይ ዕጡቓት ውግእ ኣብ መንጎ ሰልፊ ዓመጽ ከምጽእ ዝኸእል ትውክልቲ ዝግበሮ ምፍርራሕ ዘስዕቦ ሓደጋ፤ ብዛዕባ እቲ Meta ኣብ ኢትዮጵያ ዘለዎ ሚዛናዊ ትሕዝቶን ማሕበራዊ መራኸቢታት ኣብ ዕጹው ናይ ሓበሬታ ሃዎሁ ዘለዎ ግደን ዘሎ ግድላት፤ ብዛዕባ እቲ ኣብ ኢትዮጵያ ዝተኸየደ ግጭት እንተላይ ብዛዕባ እቲ ህዝቢ ትግራይ ዘውረዶ ጉድኣት ከምኡ ውን ብዛዕባ እቲ ኣብ ልዕሊ ተጋሩ ብFacebook ዓመጽ ኣብ ምዝርጋሕ ዝተዛረበ ጽልኢ ዝመልኦ ዘረባ፤ ከምኡ ውን ኣብ እዋን ናይ ዕጡቓት ውግእ ሚዛናዊ ዘረባ ንምዝራብ ፖሊሲታት ኣብ ምውጻእ ንሕግታት ዕጡቓት ውግእ ኣብ ግምት ምእታው ኣድላይ እዩ።

ብዛዕባ እዚ ጉዳይ እዚ ዝቐረበ ህዝባዊ ሓሳባት ከተንብብ እንተ ደሊኻ በጃኻ [ኣብዚ](#) ጠውቑ።

ኣብ ሚያዝያ 2022 እቲ ቦርድ ከም ክፍሊ እቲ ቐጻሊ ተሳትፎ ኹይኑ ንተወከልቲ ማሕበራት፣ ምሁራት፣ ኣህጉራዊ ውድባት ከምኡ ውን ካልኣት ክኢላታት ብዛዕባ እቲ ኣብ ከባቢ ናይ ዕጡቓት ግጭታት ዘሎ ሚዛናዊ ኣረኣኢያ ኣማኸረ። እቲ ምይይጥ እቶም ኣብ ግጭት ዘለዉ ሰባት ንዘረባኦም ዝሕዝዎ ኣተሓሕዞ ከምኡ ውን ኣብ ግጭት ንዝፍጸም ዓመጻን ምንቕቓሕን ዝምልከት ፖሊሲ ምጥቃም ዘጠቓልል ነበረ።

8. ትንተና ቦርድ ኣለዎ

እቲ ቦርድ እዚ ትሕዝቶ እዚ ከምለሰ ዝግብእ እንተ ኹይኑ ወይ እንተ ዘይኹይኑ ሕቶ መርመረ፤ Meta ብዛዕባ ምምሕዳር ትሕዝቶ ዘለዎ ኣተሓሳስባ ድማ ብሰለስተ ለንስታት ኣቢሉ ዝሰፍሐ ትርጉም ኣለዎ፡ ናይ Meta ትሕዝቶ ፖሊሲታት፣ ናይታ ኩባንያ ስነ ምግባራዊ ስርዓታት ከምኡ ውን ናይ ሰብኣዊ መሰላት ሓላፍነታት።

8.1 ምስ ፖሊሲታት ትሕዝቶ Meta ተስማዕሚዕኻ ምንባር

እቲ ቦርድ ነቲ ትሕዝቶ ካብቲ መድረኽ ምውጋድ ምስ ናይ ማሕበረሰብ መዐቀኒታት ዓመጽን ምንቕቓሕን ዝሰማዕማዕ ምዃኑ ፈለጠ። እቲ ፖሊሲ ነቲ “ናብ ሞት ክመርሕ ዝኸእል ምፍርራሕ (ከምኡ ውን ካልእ ዓይነት ብርቱዕ ዓመጻ) ይኸልክል እዩ... ንሰባት ወይ ንቦታታት ምጥቃዕ” ሓደ ካብዚ ድማ “ብርቱዕ ዓመጻ ክፍጽሙ ከም ዝሓሰቡ ዝገልጽ መግለጺታት” እዩ። እቲ ቦርድ ኣድላይ እንተኹይኑ እቲ ትሕዝቶ ካልኣት ኣብቲ ቀዲሙ ዝተኸየደ ውግእ ዓመጽ ዘለዓዕል ወይ ዘተባብዕ ጻውዒት ገይሮም ክትርጉምዎ ከም ዝኸእሉ ገለጸ። በዚ ኸምዚ እቲ ትሕዝቶ ነቲ Meta “ብርቱዕ ዓመጽ ክፍጽም ከም ዝሓሰበ ዝገልጽ መግለጺታት” ከይኸልክል ዝገበረሮ እገዳ ዝጥሕስ እዩ።

8.2 ምስ ስነ ምግባራዊ ስርዓታት Meta ተስማዕሚዕኻ ምንባር

እቲ ቦርድ ነዚ ትሕዝቶ እዚ ካብ መድረኽ ምውጋድ ምስቲ Meta ብዛዕባ “ድሕንነት” ከምኡ ውን “ክብሪ” ዘለዎ ስነ ምግባራዊ ስርዓታት ዝሰማዕማዕ ምዃኑ ደምደመ።

እቲ ቦርድ ንአገዳስነት ናይታ “ድምጺ” ብፍላይ ኣብታ መራኸቢ ብዙሓንን ሲቪላዊ ናጽነታትን ሕማቕ ጸብጻብ ዘለዎ ከምኡ ውን ማሕበራዊ መራኸቢታት ብዛዕባ እቲ ብቐጻሊ ዝካየድ ዘሎ ናይ ዕጠቕ ግጭት ሓበሬታ ንምክፋል ከም ቀንዲ መንገዲ ኹይኑ ዘገልግል ሃገር ኣፍልጦ ይህበሉ እዩ። ይኹን እምበር ኣብ ታሪኽ ወተሃደራዊ ዓመጽን ኣህጉራዊ ሕጊ ምጥሓስን ኣብ ዝተረአየሉ እዋን ኣብዚ ጉዳይ እዚ ንተጠቀምቲ ኻብቲ ንዓመጽ ኣብ ሓደጋ ዘእቱ ትሕዝቶ ንምዕቋብ ናይ “ድሕንነት” ከምኡ ውን “ክብሪ” ስነ ምግባራዊ ስርዓታት ሰፊኑ ኣሎ። እቲ ኣብዚ ጉዳይ እዚ ዘሎ ትሕዝቶ “ጉጅለ ኣቢይ ኣሕመድ” ንምቕታል ዝተገበረ ጻውዒት ተባሂሉ ክትርጎም ይከኣል እዩ። ብተወሳኺ ውን ነቶም ንህወሓት ኢዶም ዘይህቡ ሰባት ከም መቐጻዕቲ መጠንቀቕታ ገይርካ ክትትርጎም ትኽእል ኢኻ፣ እዚ ድማ ንህይወትን ኣካላዊ ንጽህናን ፈደራላዊ ሓይልታት ኢትዮጵያን ፖለቲካውያን መራሕትን ኣብ ሓደጋ ዘእቱ እዩ። እቲ ትሕዝቶ ቦቲ ኣመሓዳሪ ኣካል ክልል ዝካፈል እኳ እንተ ነበረ እቲ ፖስት ንባዕሉ ግን ካብቲ ናይ ጉድኣት ሓደጋ ዝዛይድ እኹል ህዝባዊ ተገዳስነት ዘለዎ ሓበሬታ ዝሓዘ ኣይኮነን።

8.3 ምስ ሰብኣዊ መሰላት Meta ተስማምቲ ምንባር

እቲ ቦርድ ነቲ ኣብዚ ጉዳይ እዚ ዘሎ ትሕዝቶ ምውጋድ ምስቲ Meta ዘለዎ ሰብኣዊ መሰላት ዝስማምዕ ኩይኑ ረኸቡ። ኣብ እዋን ናይ ዕጠቕ ውግእ እቲ ኩባንያ እቲ ትሕዝቶ ዓመጽ ኣብ ምልዕዳል ዕዉት ክኸውን ዝኽእል ሚዛናዊ ትሕዝቶ ዘለዎ መሰረታዊ ስርዓት ናይ ምቕም ሓላፍነት ኣለዎ። እቲ ቦርድ ኣብ እዋን ናይ ዕጠቕ ውግእ ብቐጥታ ጉድኣት ከምጽእ ዝኽእል ትሕዝቶ ከም ዝውሰኽ ገለጸ። እቲ ቦርድ ኣብዚ እዋን እዚ Meta ኣብተን ናይ ግጭት ዘባታት ሚዛናውያን ንምኸን መሰረታዊ ስርዓት ከም ዘይብላን ንጹር መሰረት ከም ዘይብላን ፈለጠ።

ርእይቶ ብናጽነት ምግላጽ (ዓንቀጽ 19 ICCPR)

ዓንቀጽ 19 ናይ ICCPR ንርእይቶ ብናጽነት ምግላጽ እንተላይ ብዛዕባ እቲ ከጋጥም ዝኽእል ዓመጽ ሓበሬታ ናይ ምድላይን ናይ ምቕባልን መሰል ሰፊሕ ዕቕጥ ይህብ እዩ። ይኹን እምበር እቲ መሰል ኣብ ዝተወሰነ ኹነታት ክቐየድ ይኽእል እዩ፣ እዚ ኸኣ ነቲ ንሕጋውነት (ንጹርነት)፣ ንሕጋውነት፣ ከምኡ ውን ኣድላይን ግቡእን ፈተና ዘዕግብ እዩ። Meta ኣብ ትሕቲ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ንሰብኣዊ መሰላት ክኸብርን ኣብ ከም ICCPRs ዝኣመሰለ ናይ ትሕዝቶ ውሳኔታት ክገብር ከሎ እንተላይ ኣብ ናይ ዕጠቕ ግጭታት ናብ ዝርከቡ ሰበ ስልጣን ክጥምትን ቈሪጹ ኣሎ። መደብ ስጉምቲ ራባት እውን ብዛዕባ እዚ ጉዳይ እዚ ጠቓሚ መምርሒ ይህብ እዩ። ከምቲ ብዛዕባ ናጽነት ርእይቶ ውድብ ሕቡራት ፍሉይ ሪፖርተር ዝበሎ “ኩባንያታት ናይ መንግስታት ግዴታታት እኳ እንተ ዘይብሉን ጽልዋእን ግን ነቲ ተጠቀምተን ዘለዎም መሰል ናይ ምግላጽ ናጽነት ንምሕላው ተመሳሳሊ ዓይነት ሕቶታት ክግምግማ ዝሓትት እዩ።” ([A/74/486](#)፣ ዓንቀጽ 41)።

1. ሕጋውነት (እቲ ሕግታት ንጹርን ብቐሊሉ ዝርከብን ምኸን)

ኣብ ናይ ምግላጽ ናጽነት ዝግበር ዝኹን ይኹን ቀይድታት ነቶም ተጠቀምትን ዓየይቲ ትሕዝቶን ኣብ መድረኽ እንታይ ትሕዝቶ ኸም ዝተፈቐደን እንታይ ከም ዘይኮነን መምርሒ ንምሃብ ዝኽእል ብቐሊልን ንጹርን ክኸውን ኣለዎ። ንጹር

ዘይምዃን ወይ ልክዕነት ዘይምህላው ንሕድሕዱ ዘይሰማማዕን ብዘይ ፍቓድ ዝፍጸምን ሕግታት ከም ዝፍጸም ክገብር ይኸእል እዩ።

ፖሊሲ ዓመጽን ምንቕቓሕን “ናብ ሞት ክመርሕ ዝኸእል ምፍርራሕ” ብፍላይ ከኣ “ብርቱዕ ዓመጽ ክፍጽም ከም ዝደሊ ዝገልጽ መግለጺታት” ይኸልክል እዩ። እቲ ቦርድ እቲ ኣብዚ ጉዳይ እዚ ዝውዕል ፖሊሲ ንጹር ምዃኑ ፈለጠ። ይኹን እምበር ነዚ ጉዳይ እዚ ኸውስን ከሎ Meta ኣብ ናይ ዕጡቕ ግጭት ንፖሊሲ ዓመጽን ምንቕቓሕን ብኸመይ ከም ዝፍጽም፣ እንታይ ፖሊሲታት ከም ዘሎ፣ ብኸመይ ከም ትጥቀመሉ፣ ወይ እቲ ኩባንያ ነዚ ኸምዚ ዝኣመሰለ ኸኾነታት ዝጥቀመሉ ዝኹን ይኹን ፍሉይ ናይ ምትግባር መስርሕ እኹል ሓበሬታ ከም ዘይህብ እቲ ቦርድ ፈለጠ።

II. ሕጋዊ ዕላማ

ኣብ ናይ ርእይቶ ብናጽነት ምግላጽ ዝግበር ቀይድታት፣ መሰላት ካልኣት ምኽባር፣ ከምኡ ውን ሃገራዊ ድሕንነት ወይ ህዝባዊ ስርዓት ምሕላው ዘጠቓልል ሕጋዊ ሸቶ ክሰዕብ ኣለዎ። እቲ ብዛዕባ ዓመጽን ምንቕቓሕን ዝገልጽ ናይ ማሕበረሰብ Facebook መዐቀኒ ነቲ ምስ ትሕዝቶ Facebook ዝተሓሓዘ ብኢንተርኔት ዝግበር ጉድኣት ንምክልኻል እዩ ዘሎ። ከምቲ እቲ ቦርድ ኣቐዲሙ ኣብቲ “Alleged crimes in Raya Kobo” (“ኣብ ራያ ቆቦ ዝተፈጸመ ገበን”) ዝገበሮ ውሳኔ ዝደምደም ኣብዚ ፖሊሲ እዚ ተመርኩስካ ዝግበር ቀይድታት ንመሰላት ህይወትን ኣካላዊ ንጽህናን ንምሕላው ሕጋዊ ዕላማ ኣለዎ።

III. ኣድላይነትን ሚዛናውነትን

ኣድላይነትን ሚዛናውነትን Meta ነቲ ሰግኣት ንምፍታሕ ኣብ ዘረባ ዘለዎ ቐይድታት ኣድላይ ምዃኑ ኣብዚ ጉዳይ እዚ ንመሰላት ካልኣት ዘስግእ ምዃኑ ከምኡ ውን እምብዛ ሰፊሕ ከም ዘይኮነ ከርኢ ኣለዎ (ሓፈሻዊ ርእይቶ 34፣ ዓንቀጽ 34)። እቲ ቦርድ ነዚ ገምጋም እዚ ኸህቦ ኸሎ ነቲ ኣብ መደብ ስጉምቲ ራባት ዘሎ ረጅሒታት ኣብ ግምት ብምእታው ንዓመጽ ዘለዓዕል ረጅሒታት ([መደብ ስጉምቲ ራባት፣ OHCHR, A/HRC/22/17/Add.4,2013](https://www.ohchr.org/en/hrdoc/hrc/22/17/Add.4.2013))፣ ኣብ ሞንገ እቲ መንግስታት ዘለወን ኣህጉራዊ ናይ ሕጊ ግዴታታትን ናይ ንግዲ ሰብኣዊ መሰላትን ዘሎ ፍልልይ ኣብ ግምት ኣእትዩ እዩ።

ኣብዚ ጉዳይ እዚ እቲ ቦርድ ነዚ ትሕዝቶ እዚ ኹብ መድረኽ ምውጋድ ኣብ ትሕቲ ኣህጉራዊ ሕጊ ሰብኣዊ መሰላት ንናጽነት ናይ ምግላጽ ናጽነት ኣድላይን ሚዛናውን ቀይድታት ከም ዝኹን ፈለጠ። እቲ ቦርድ ቦቲ መደብ ስጉምቲ ራባት ዘዳለዎ ሸዱሽተ ኸፋል ዘለዎ ፈተና ገይሩ ትንተናኡ ክሕብር ከሎ ነዚ ሓላፍነት እዚ ንምውጋድ ደገፍ ረኸበ።

ኣብ ከባቢ ኢትዮጵያ ዘሎ ሓሳባት፣ ደረጃን ዕላማን እቲ ተዛራባይ፣ ትሕዝቶ ዘረባን ምብጻሕን፣ ብኢንተርኔት ክትጉዳእ ትኸእል ኢኻ፣ እዚ ኸኣ ነቲ ብኢንተርኔት ዝፍጸም ዓመጽ መሊሱ እዩ ዘጋድዶ። (1) ዓውዲ፡ እቲ ትሕዝቶ ኣብ ዓውዲ እቲ ቐጻልን እናገደደ ዝኸይድ ዝነበረን ውግእ እዩ ተለጢፉ ነይሩ። እዚ ግጭት እዚ ኹብ መጀመርታ ኣትሒዙ ኸሎም እቶም ኣብቲ ውግእ ዝሳተፉ ሰባት ዝፍጽምዎ ዓለም ለኻዊ ሰብኣዊ መሰላትን ሰብኣዊ ሕግታትን ምጥሓስ ዝመልኦ እዩ። (2) ተዛራባይ፡ እቲ ተዛራባይ ምስ ሓደ ኹብቶም ኣብቲ ውግእ እቲ ምትግባር ዝኹን ጉጅለታት ዝተተሓሓዘ ሚኒስትሪ ዘባዊ መንግስቲ እዩ፣ እዚ ሚኒስትሪ እዚ ንወተሃደራት ትግራይ ናይ ምምራሕ ስልጣን እውን ዘጠቓልል እዩ። (3) ዕላማ፡ ነቲ ቋንቋን ከባቢኡን ኣብ ግምት ብምእታው ኢዶም ዘይህቡ ወተሃደራት ንምቕታል እንተ ወሓደ ንጹር ጸውዒት ይወሃብ

እዩ፣ ጉድኣት ንምውራድ ተወሳኺ ዕላማ ኸም ዘሎ እውን ርትዓዊ ክኸውን ይኸእል እዩ። (4) ትሕዝቶ፡ እቲ ኣዋጅ ነቶም ተዋጋእትን ፖለቲካውያን መራሕትን ኣብቲ ውግእ ይሳተፉ ብዘየገድስ ዕላማ መጥቃዕቲ ንምውራድ ተባሂሉ ክንበብ ይከኣል እዩ። (5) ስፍሓት ምዝርጋሕ፡ እቲ ትሕዝቶ ኣብ ህዝባዊ ገጽ እቲ ምስ 260,000 ሰዓብቲ እቲ ግጭት ዝተተሓሓዘ ኣካል ተጻሒፉ ቅድሚ ምውጋዱ ንኸልተ መዓልቲ ኣብ መድረኽ ጸንሐ። (6) ዕድልን ምቕራብን፡ ሓይልታት ህወሓት ካብ ትግራይ ሓሊፎም ናብ ካልእ ክፍልታት ኢትዮጵያ ገጸም ኣብ ዝገሰግሱሉ ዝነበሩ እዋን ከምኡ ውን ቀዳማይ ሚኒስተር ኣብ ምልእቲ እታ ሃገር ህጹጽ ኮነታት ከም ዘሎ ኣዊጁ ሰላማውያን ሰባት ኣጽዋር ኣልዒሎም ክዋግኡ ጸውዒት ኣብ ዘቕረበሉ እዋን እቲ ትሕዝቶ ተጻሒፉ ነበረ።

እቲ ቦርድ ነቲ ኣብዚ ጉዳይ እዚ ዘሎ ትሕዝቶ ምውጋድ ኣድላይን ሚዛናውን ምዃኑ እኳ እንተ ፈለጠ እቲ ቦርድ ነቲ ጉዳይ ክምርምር ኸሎ ግን እቲ Meta ዝወሰደ ስጉምትታት ኣብ ብምሉኡ ግጭትን ኣብ ኩሉ ዕጡቓት ግጭታትን ብቐጻሊ ዝሰማማዕ እንተ ኹይኑ ንምግምጋም ዝያዳ ግልጽነት ከም ዘድሊ ንጹር ኮነ። እቲ ኩባንያ ነቲ መድረኽ ናይ ጽልኢ ዘረባ ንምዝርጋሕን ዓሌታዊ ናዕቢ ንምልዕዓልን ብኸመይ ከም ዝተጠቐመሉ ካብ ጥንቲ ኣትሒዙ ክፈልጥ ጸኒሑ እዩ። Meta ኣብ ገሊኡ ግጭታት ሚዛኑ ዝሓለወ ኣገባብ ንምምሕያሽ ኣወንታዊ ስጉምትታት እኳ እንተ ወሰደ (ንኣብነት ነቲ ቦርድ ዘቕረበ ምሕጽንታ ኣብ ግምት ብምእታው ኣብ ግጭት እስራኤልን ፍልስጥኤማውያንን ሚዛናዊ ኣረኣእያ ከም ዝህሉ ምግባር)፣ ነቲ ዘሎ ፖሊሲታቱን መስርሕታቱን ንምግምጋም ከምኡ ውን ኣብ ዘባታት ግጭት ሚዛኑ ንኸሕሉ መሰረታዊ ዝኹነን ንጹርን መሰረት ንምምዕባል እኹል ስጉምቲ ኣይወሰደን። ገሊኣቶም ኣባላት ቦርድ እቲ Meta ኣብ ዘባ ግጭት ዘለዎ መጠኑ ዝሓለወ ትሕዝቶ ብዓለም ለኻዊ ሰብኣዊ ሕጊ እውን ክሕብር ከም ዘለዎ ገለጹ።

ኣብ ኢትዮጵያ Meta ነቲ ንኸልኣት ናብ ዓመጸ ዘለዓዕል ትሕዝቶ ንምውጋድ ዝተወሰደ ስጉምትታት [ገሊጹ](#) ኣሎ። እቲ ኩባንያ ነተን ዓመጽ ዝመልኦ ግጭት ከጋጥመን ዝኸእል ወይ ዘጓንፈን ሃገራት ዝግበር [ክልተ ሓፈሻዊ መስርሓት](#) እዩ ዘመልከት፣ እዚ ኸኣ እተን ኣብ ኢትዮጵያ ዝጥቀማ ዝነበራ “ሓደገኛ ሃገራት” ከምኡ ውን IPOCታት እዩ። ኢትዮጵያ ኻብ መዓለታ 2020 ኣትሒዞ ኣብ ሓደገኛ ኹነታት ትርኩስ 1ይ ደረጃ ዘለዋ ሃገር (ዝለዓለ ሓደጋ) ኹይና ተመዲባ ኣላ እቲ ትሕዝቶ ኣብ ዝተቐመጠሉ እዋን ከኣ ደረጃ 3 IPOC (ዝለዓለ ደረጃ) ነበራ። ይኹን እምበር እቲ ትሕዝቶ ንጹር ፖሊሲ እኳ እንተጠሓሰ ድሕሪ ክልተ መዓልቲ እዩ ተወጊዱ። እቲ ቦርድ ከም ዝገለጸ ኣብ ዓውዲ ዕጡቕ ውግእ ክልተ መዓልቲ ነቲ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ናይ ራባት ገምጋም ኣብ ግምት ብምእታው ንውሕ ዝበለ ግዜ እዩ። እዚ ድማ ነቲ ንሰብኣዊ መሰላት ኣብ ሓደጋ ዘእቱ ፍጻመታት ንምፍታሕ እቲ ኣብ ሓደገኛ ደረጃ ዘሎ ስርዓትን IPOCታትን ብቐዕ ከም ዘይኮነ ዝሕብር እዩ።

Meta ብዛዕባ እቲ ነተን “ሓደገኛ ሃገራት” ንምግምጋም ዝጥቀማሉ ሓፈሻዊ ማላ ወይ መለክዒታት ከምኡ ውን ብዛዕባ እቲ ኩባንያ ኣብ ኢትዮጵያን ኣብ ካልእ ግጭታትን ዘውጽኦ ናይ ፍርያት ወፍሪ እኹል ህዝባዊ ሓበሬታ ኣይህብን እዩ። ብዘይ እዚ ሓበሬታ እዚ እቲ ቦርድ ኩነ ህዝቢ ነቲ ናይዚ መስርሕ እዚ ውጽኢታውን ፍትሓውን ገምጋም ክግምግም ኣይክእልን እዩ፣ ዋላ ውን እቲ ናይቲ ኩባንያ ፍርያት ዘውጽኦ ወፍሪ ፍትሓዊ ይኹን ወይ ኣብ ዘባታትን ግጭታትን ተመሳሳሊ ናህርን ትግሃትን ይሃልዎ።

IPOCታት ከምቲ Meta ዝበሎ “ናይ ሓጺር እዋን መፍትሒታት” እዮም ኣብ ሓደ እዋን ድማ እዮም ዝእከቡ። እዚ ድማ እቲ ኩባንያ ንብምሉኡ እቲ ግጭት ዝኸውን ትሕዝቶ ንምግምጋምን ምላሽ ንምሃብን ዘድሊ ክእለት፣ ዓቕምን

ምትሕብባርን ኣብ ዝህብ ቀጻሊ ውሽጣዊ መስርሕ ዝያዳ ሃብቲ ከውጽእ ከም ዘድልዮ ነቲ ቦርድ ዝሕብር እዩ። ከምዚ ዝኣመሰለ ገምጋም ብፖሊሲታትን ክኢላታት ሃገርን ክሕበር ኣለዎ።

Meta ኣብዚ እዋን እዚ ኣብ ዘባ ግጭት ሚዛኑ ዝሓለወ ትሕዝቶ ምሓዝ ንሕድሕዱ ኸም ዘይሰማማዕ ክገብር ይኸእል እዩ። ብመሰረት [ቤት ምኽሪ ርክባት ወጻኢ](#) ኣብዚ እዋን እዚ ኣብ ዓለም 27 ዝኾኑ ናይ ዕጡቕ ውግኣት ኣለዉ። Meta እንተወሓደ ኣብ ሓደ ግጭት (ሩስያ-ዩክሬይን)፣ ንገሊኡም ተዓዘብቲ ኣብ ትሕቲ ፖሊሲ ዓመጽን ምንቕቓሕን ክኸልክል ዝኸእል ዝነበረ ትሕዝቶ ንምፍቃድ ቅልጡፍ ስጉምቲ ወሲዱ ፖሊሲታት ፍልይ ዝበለ እዩ ዝመስሎም ኣብ ካልእ ግጭት ከኣ ምላሽ ንምሃብ ነዊሕ ግዜ እዩ ዝወሰድ። ሓደ [ህዝባዊ ርእይቶ](#) (PC-10433), ዝቀረበ ብዶ/ር ሳምሶን ኢሳያስ፣ ኣብ ቤት ትምህርቲ ንግዲ BI Norwegian Business School ተሓባባሪ ፕሮፌሰር ከወይኑ ዝዓዩ፣ ነቲ Meta ኣብ ከባቢ ግጭት ሩስያን ዩክሬይንን ዘሎ ትሕዝቶ ሚዛኑ ዝሓለወ “ቅልጡፍ ስጉምቲ” ከም ዝወሰደ ገለጸ “ኣብ ሞንጎ እዚ ግጭትን ግጭታትን ኣብ ካልእ ዘባታት ብፍላይ ከኣ ኣብ ኢትዮጵያን ማይናማርን ዘሎ ፍልልይ” ድማ ኣገልጻል። እዚ ድማ ንሕድሕዱ ዘይሰማማዕ ኣቀራርባ ኸም ዘሎ ዝሕብር እዩ፣ እዚ ድማ ሓደ Meta ዝበሃል ኩባንያ ብፍላይ ኣብ ዓውዲ ናይ ዕጡቕ ውግኣ ክበጽሕ ከም ዘይኸእል ዝሕብር እዩ።

9. ውሳኔ ቦርድ ሓለዎ

እቲ ቦርድ ሓለዎ ነቲ Meta ንማሕበረሰብ ዓመጽን ምንቕቓሕን ዝጥሕስ ትሕዝቶ ንምውጋድ ዝገበሮ ውሳኔ ይድግፎ እዩ።

10. ሓሳብ ምኽሪ ፖሊሲ

ግልጽነት

1. Meta ምስቲ እቲ ቦርድ ኣብታ “ሱዳን ግራፊክ ቪድዮ” ዘርእስታ “ናይ ቀደም ፕረዚደንት ትራምፕ ንጥፊታቱ ዘቋርጽ ዝነበረ” ዘርእስቱ ሓሳብ ብምስምማዕ ብዛዕባ እቲ ናይ ቅልውላው ፖሊሲ ፕሮቶኮል ሓበሬታ ኸኣትም ኣለዎ። እቲ ቦርድ ብዛዕባ ናይ ቅልውላው ፖሊሲ ውዕል ሓበሬታ ኣብ ማእኸል ግልጽነት ክርከብ ከሎ ኣብ ውሽጢ ሽዑሽተ ወርሒ ኣብ ርእሲ እቲ ናይ ህዝቢ ፖሊሲ ፎረም ስላይድ ኣብ ማእኸል ግልጽነት ከም ዝተፈለየ ፖሊሲ ገይሩ ክምርምሮ እዩ።

ትግበራ

2. Meta ኣብ እዋን ናይ ዕጡቕ ውግኣ ነቲ ናይ ትሕዝቶ ፖሊሲታታ ኣብ ግብሪ ንምውዓል ነቲ ውግኣ ንንውሕ ዝበለ ግዜ ትሕዝቶኡ ንምግምጋምን ብውጽኢታዊ መንገዲ ምላሽ ንምሃብን ዘድሊ ክእለትን ዓቕምን ምትሕብባርን ዝህብ ቀጻሊ ውሽጣዊ መስርሕ ምቕም ክሳዕ ክንደይ ኣድላይ ምዃኑ ኸግምግሞ ኣለዎ። Meta

ነቲ ቦርድ ቀጻሊ ውሽጣዊ መስርሕ ክፍጸም ከም ዝኸለል ሓፈሻዊ ትሕዝቶ ምስ ዝህብ እቲ ቦርድ ነዚ ኣብ ግብሪ ዝወግለ ሓሳብ ክምርምሮ እዩ።

*** ናይ ኣሰራርሓ መዘኻኸሪ:**

ውሳኔታት እቲ ቦርድ ሓለዎ ብሓሙሽተ ኣባላት ዝቑመ ኹይኑ ብብዙሓት ኣባላት እቲ ቦርድ ተቐባልነት ረኺቡ እዩ። ውሳኔታት ቦርድ ናይ ግድን ናይ ኰሎም ኣባላት ብሕታዊ ኣረኣእያ ዘመልከት ኣይኮነን።

ነዚ ጉዳይ እዚ ብዝምልከት ኣብ ክንዲ እቲ ቦርድ ብርእሱ ምርምር ክግበር ተመዘዘ። ኣብ ዩኒቨርሲቲ ጎተንበርግ ዝርከብ ብርእሱ ሓሲቡ ዝዓዩ ትካል ምርምር ኣብ ሽዱሽተ ኸፍለ ዓለም ልዕሊ 50 ማሕበራዊ ተመራመርቲ ስነ ፍልጠትን ካብ መላእ ዓለም ዝመጹ ልዕሊ 3,200 ክኢላታት ሃገርን ረኸበ። እቲ ቦርድ ኣብ መስቀላዊ መንገዲ ጂኦፖለቲካ፣ ምትእምማንን ድሕንነትን፣ ከምኡ ውን ተከኖሎጂ ዘተኮረ ኣማኸርቲ ዱኮ (Duco Advisors) እውን ሓጊዞም እዮም።